

2019-10-24
I2019/02766/E

Infrastrukturdepartementet

Energimarknadsinspektionen
Box 155
631 03 Eskilstuna

Uppdrag att analysera kapacitetsbristen i elnäten

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Energimarknadsinspektionen att, i enlighet med vad som anges under rubriken Närmare om uppdraget, utreda omfattningen av kapacitetsbrist i elnäten i de områden där sådana utmaningar finns, exempelvis i Sveriges tillväxtregioner, analysera hur problematiken sett ut över tid samt analysera möjliga lösningar, både på kort och lång sikt, på de problem som identifieras inom ramen för uppdraget.

Energimarknadsinspektionen ska vid behov och med stöd av en konsekvensbedömning lämna fullständiga förslag på samhällsekonomiskt motiverade ändringar i regelverk för att bidra till att nätkapacitetsproblem kan hanteras på kort och lång sikt.

Affärsverket svenska kraftnät och Statens energimyndighet ska bistå Energimarknadsinspektionen med de underlag och analyser som behövs för att genomföra uppdraget. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) i sin helhet senast den 1 oktober 2020. Energimarknadsinspektionen ska till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) delredovisa bedömningar och förslag kopplat till den första punkten under rubriken Närmare om uppdraget senast den 30 april 2020.

Närmare om uppdraget

I uppdraget ingår att Energimarknadsinspektionen ska utföra följande.

- Utreda berörda aktörers ansvar och roller kopplat till problem med kapacitetsbrist i elnäten samt om det finns behov tydliggöra

- nätkoncessionsinnehavares ansvar gentemot befintliga kunder och eventuellt om det finns behov vidta andra åtgärder. Energimarknadsinspektionen ska om det finns behov också föreslå samhällsekonomiskt motiverade förändringar i regelverk eller andra åtgärder. Vidare ska Energimarknadsinspektionen analysera förutsättningarna för elnätsföretag att kontraktera kapacitet för en längre tid än en tillsynsperiod.
- Kartlägga i vilken omfattning planerade nätinvesteringar avhjälper kapacitetsbrister i elnäten.
 - Kartlägga i vilken omfattning produktionsreserver, åtgärder på förbrukarsidan eller andra åtgärder får användas för att mildra effekterna av nätkapacitetsbrist, samt undersöka hur ett system av så kallade flexibilitetsmarknader på lokal, regional och nationell nivå kan utformas på ett effektivt sätt.
 - Bedöma i vilken mån åtgärder kan och får vidtas i kapacitetstilldelningen på utlandsförbindelser och vilken påverkan de skulle kunna ha på lokal nätkapacitet.
 - Analysera hur förfrågningar om nyanslutningar av förbrukning ska hanteras vid nätkapacitetsproblem och om det kan finnas skäl att införa någon form av prioritetsordning för olika typer av anläggningar och funktioner.
 - Analysera om planering och drift av stamnätet genom det s.k. n-1-kriteriet kan uppnås på ett mer effektivt sätt för ett bättre utnyttjande av elnätet, utan att leveranssäkerheten påverkas negativt.
 - Analysera om det är samhällsekonomiskt effektivt att använda åtgärderna enligt ovan, hur de påverkar svensk konkurrenskraft och hur det i så fall påverkar elmarknadens funktionssätt samt om åtgärderna är förenliga med EU-rätten.
 - Bedöma hur föreslagna åtgärder bidrar till minskade utsläpp av växthusgaser.

Skälen för regeringens beslut

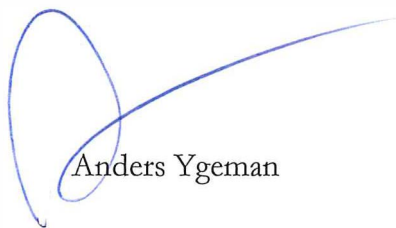
Elenergibehovet och elektrifieringen ökar både globalt och inom Sverige. Pådrivande faktorer är urbanisering, befolkningstillväxt med ökat bostadsbyggande och nya industrier. I transportsektorn finns ett ökat elbehov för att fossilfria transporter ska vara möjliga. En digitaliserad värld innebär att fler och fler områden blir beroende av säker tillgång på el. Samhällets ökande beroende av el ställer också högre krav på

försörjningstrygghet och leveranssäkerhet med få elavbrott och hög elkvalitet.

Därtill finns frågan om elnätens kapacitetsbrist. Den senaste tiden har samhällets ökade efterfrågan på el lokalt medfört att nätkapacitetsbrist uppstått i Sveriges tillväxtregioner. Stockholm, Uppsala, Västerås och Malmö pekas ut som städer med stora behov av förstärkt nätkapacitet och förnyelse av äldre elinfrastruktur.

Regeringen bedömer att det är lämpligt att Energimarknadsinspektionen, som är tillsynsmyndighet för bland annat elmarknaden, undersöker förutsättningar och åtgärder kopplade till kapacitetsbrist i elnäten.

På regeringens vägnar

Anders Ygeman

Fredrik Norlund

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/BA
Miljödepartementet/KL
Näringsdepartementet/BI
Infrastrukturdepartementet/IM
Affärsverket svenska kraftnät
Statens energimyndighet